

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 27. maj 2021
(OR. en)

9091/21

JAI 628
COPEN 244
FREMP 146

NOTE

fra:	formandskabet
til:	Rådet
Vedr.:	Centrale elementer for anklagemyndighederne, herunder for så vidt angår retligt samarbejde i straffesager

Vedlagt følger til delegationerne et dokument fra formandskabet om ovennævnte emne med henblik på justitsministrenes drøftelser på samlingen i RIA-Rådet den 7.-8. juni 2021.

**Centrale elementer for anklagemyndighederne, herunder for så vidt angår retligt samarbejde
i straffesager****Indledning**

Anklagemyndighederne spiller en central rolle med hensyn til at respektere retsstatsprincipperne, ikke kun i en national sammenhæng, men også i stigende grad på EU-plan.

Betydningen af de offentlige anklageres funktion er blevet anerkendt af det internationale samfund, f.eks. i FN's retningslinjer fra 1990 om anklagerens rolle og i Europarådets henstilling fra 2000 om den offentlige anklagemyndigheds rolle i det strafferetlige system.

Det lader derfor til at være nyttigt at gå yderligere i dybden med dette emne inden for rammerne af Rådet som en del af en dialog om retsspecifikke emner vedrørende retsstatsprincippet.

Betydningen af velfungerende anklagemyndigheder for EU

Anklagemyndigheder er særligt vigtige for et velfungerende strafferetligt system og for en effektiv strafferetlig forfølgning og et effektivt strafferetligt samarbejde mellem medlemsstaterne.

Anklagemyndigheder er uundværlige for den effektive gennemførelse af Den Europæiske Unions strafferet. Bekæmpelsen af kriminalitet, herunder grænseoverskridende og organiseret kriminalitet, økonomisk og finansiel kriminalitet, f.eks. hvidvaskning af penge, og korrupsion, afhænger af velfungerende nationale anklagemyndigheder.

Den Europæiske Unions Domstol udvikler vigtig retspraksis vedrørende anklagemyndighederne, især inden for medlemsstaternes strafferetlige samarbejde på grundlag af den europæiske arrestordre, som er det første juridiske instrument, der konkretiserer princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser. For at kunne kvalificeres som en judiciel myndighed, der er kompetent til at udstede og fuldbyrde en europæisk arrestordre, skal den offentlige anklager ifølge Domstolen være uafhængig af den udøvende magt. Desuden skal anklageren udøve sit ansvar i henhold til en procedure, som opfylder de krav, der følger af en effektiv retsbeskyttelse.

Europarådets organer har derudover fastsat relevante europæiske standarder for anklagemyndighedens rolle i det strafferetlige system og for dens uafhængighed og ansvarlighed. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis er også relevant i denne henseende.

Udfordringer for velfungerende anklagemyndigheder

De nationale anklagemyndigheder er organiseret forskelligt i EU. Selv om der ikke findes en enkelt model i EU for den institutionelle opbygning af anklagemyndigheden eller for udnævnelse og afskedigelse af samt disciplinærprocedurer for anklagere på forskellige niveauer, er det nødvendigt med institutionelle sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at anklagerne kan leve op til deres faglige pligter og ansvar under tilstrækkelige juridiske og organisatoriske betingelser og uden indblanding.

Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 konstaterer en stigende tendens til at bevæge sig i retning af mere uafhængige anklagemyndigheder. Den Europæiske Kommission for Demokrati gennem Ret (Venedigkommissionen) har også i sin tjekliste for retsstatsmekanismen understreget, at der skal sikres tilstrækkelig autonomi for at afskærme retsforfølgende myndigheder fra utilbørlig politisk indblanding.

Covid-19-pandemien har fremhævet udfordringerne for anklagemyndigheden og understreget betydningen af digitaliseret retsprøvelse. Den hidtil usete situation har yderligere styrket behovet for passende værktøjer og infrastruktur, der giver anklagemyndigheder mulighed for at fjernkommunikere og etablere sikker fjernadgang til arbejdspladsen. Der er også behov for passende infrastruktur og udstyr til sikker elektronisk kommunikation mellem domstole, anklagemyndigheder og retlige aktører og institutioner. Informations- og kommunikationsteknologi spiller en vigtig rolle med hensyn til at støtte judicielle myndigheders arbejde og kan bidrage betydeligt til retssystemernes kvalitet.

Endelig er tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer en forudsætning for effektive retssystemer, herunder anklagemyndigheder. I en række medlemsstater skal retssystemet klare sig med begrænsede ressourcer. De økonomiske og sociale virkninger af covid-19-krisen har fremhævet behovet for at styrke retssystemets modstandsdygtighed, ikke mindst fordi antallet af sager kan forventes at stige.

Spørgsmål til ministrene

Justitsministrene har en fælles interesse i at engagere sig i dette spørgsmål inden for rammerne af Rådet og i at overveje mulige metoder til at imødegå eksisterende og fremtidige udfordringer. Udveksling af synspunkter om anklagemyndighederne kunne være udgangspunktet for flere og mere målrettede drøftelser. Den kommende EU-resultattavle for retlige anliggender 2021 og rapporten om retsstatssituationen 2021 kan danne grundlag for mere specifikke drøftelser af denne art.

I forbindelse med en dialog om retsspecifikke emner vedrørende retsstatsprincippet opfordres justitsministrene til at udveksle synspunkter om følgende spørgsmål:

- *Hvad er efter din mening de vigtigste udfordringer for en velfungerende anklagemyndighed?*
- *Hvordan kan justitsministrene i RIA-Rådet yderligere engagere sig i en mere specifik drøftelse af dette emne?*
